

Finansutskottets betänkande 2022/23:FiU25

Statlig förvaltning och statistikfrågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår yrkanden i motioner om den statliga förvaltningen och statistikfrågor, exempelvis inom områdena den statliga myndighetsstrukturen, statliga myndigheters kostnader, digitalisering och it inom den statliga förvaltningen samt staten som arbetsgivare. Motionsyrkandena avstyrks bl.a. med hänvisning till redan vidtagna åtgärder, till pågående beredningsarbete och till att den statliga förvaltningspolitiken i stor utsträckning bygger på att myndigheterna själva avgör hur verksamheten ska organiseras för att på bästa sätt tillgodose samhällets behov.

I betänkandet finns sex reservationer (S, SD, V, C).

Behandlade förslag

Cirka 25 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Den statliga myndighetsstrukturen	6
Digitalisering och it i den statliga förvaltningen	7
Statliga myndigheters kostnader	9
Staten som arbetsgivare	10
Konjunkturinstitutets uppdrag om svenska företags prissättning	12
Regional utveckling i uppdraget till Statens fastighetsverk	13
Fortifikationsverket och försvarets lokalförsörjning	14
Försäljning av Akademiska Hus AB	15
Översyn av statistikstandard	16
Reservationer	18
1. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (C)	18
2. Statliga myndigheters kostnader, punkt 3 (C)	19
3. Staten som arbetsgivare, punkt 4 (V)	19
4. Staten som arbetsgivare, punkt 4 (C)	20
5. Konjunkturinstitutets uppdrag om svenska företags prissättning, punkt 5 (S)	21
6. Fortifikationsverket och försvarets lokalförsörjning, punkt 7 (SD)	21
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	23
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Den statliga myndighetsstrukturen

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:585 av Lars Püss och Helena Storckenfeldt (båda M),

2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 1 och

2022/23:1914 av Sten Bergheden (M) yrkande 2.

2. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 5, 16, 18, 28 och 41,

2022/23:1665 av Mattias Bäckström Johansson (SD) och

2022/23:2043 av Markus Kallifatides m.fl. (S) yrkandena 1–3.

Reservation 1 (C)

3. Statliga myndigheters kostnader

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 30 och

2022/23:1915 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2.

Reservation 2 (C)

4. Staten som arbetsgivare

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:611 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 15,

2022/23:1232 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 6 och

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 22.

Reservation 3 (V)

Reservation 4 (C)

5. Konjunkturinstitutets uppdrag om svenska företags prissättning

Riksdagen avslår motion

2022/23:2215 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 6.

Reservation 5 (S)

6. Regional utveckling i uppdraget till Statens fastighetsverk

Riksdagen avslår motion

2022/23:1303 av Åsa Eriksson m.fl. (S).

7. Fortifikationsverket och försvarets lokalförsörjning

Riksdagen avslår motion

2022/23:948 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD) yrkande 17.

Reservation 6 (SD)

8. Försäljning av Akademiska Hus AB

Riksdagen avslår motion

2022/23:546 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 4.

9. Översyn av statistikstandard

Riksdagen avslår motion

2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S) yrkande 2.

Stockholm den 21 mars 2023

På finansutskottets vägnar

Edward Riedl

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Oscar Sjöstedt (SD), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Björn Wiechel (S), Jan Ericson (M), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Carl B Hamilton (L), Eva Lindh (S) och Zinaida Kajevic (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet 23 motionsyrkanden om statlig förvaltning och statistikfrågor från allmänna motionstiden 2022/23. Förslagen rör bl.a. den statliga myndighetsstrukturen, statliga myndigheters kostnader, digitalisering och it inom den statliga förvaltningen, staten som arbetsgivare samt en fråga om statistikstandard.

Utskottets överväganden

Den statliga myndighetsstrukturen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den statliga myndighetsstrukturen med hänvisning till pågående arbete och tidigare ställningstaganden om den ansvarsfördelning som gäller mellan riksdagen och regeringen inom ramen för den statliga förvaltningspolitiken.

Motionerna

I motion 2022/23:585 av Lars Püss och Helena Stockenfeldt (båda M) anförs att regeringen bör placera den nya statliga myndigheten för att bekämpa välfärdsbrottslighet i Halland.

I motion 2022/23:1085 av Ida Drougge (M) yrkande 1 efterfrågas en myndighetsreform med syfte att dels minska antalet myndigheter, dels öka deras effektivitet och fokus på kärnuppdraget. Även i motion 2022/23:1914 av Sten Bergheden (M) yrkande 2 framförs att antalet myndigheter måste ses över.

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.5) anger regeringen att man kommer att effektivisera statsförvaltningen genom ytterligare omprövning av det offentliga åtagandet och analys av myndigheternas organisering. Nya myndighetsuppgifter ska i första hand utföras av befintliga myndigheter.

En särskild utredare har fått i uppdrag att genomföra bildandet av en ny myndighet, Utbetalningsmyndigheten (dir. 2022:8). Myndigheten ska förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt ta över ansvaret för att betala ut vissa förmåner och stöd från de statliga välfärdssystemen. Myndigheten ska också genomföra systemövergripande dataanalyser och granskningar. Utbetalningsmyndigheten ska inleda sin verksamhet under 2024. Enligt direktivet skulle myndigheten vara lokaliserad i Södertälje. Den 6 december 2022 beslutade regeringen om ett tilläggsdirektiv (dir. 2022:137). I tilläggsdirektivet ändrades platsen dit Utbetalningsmyndigheten ska lokaliseras från Södertälje till Stockholmsområdet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden om att minska antalet myndigheter och att effektivisera deras arbete har behandlats tidigare av utskottet, senast i förra årets betänkande om statlig förvaltning (bet. 2021/22:FiU25). Yrkandena avstyrktes med hänvisning till både innebörden av ansvarsfördelningen mellan riksdagen och regeringen och den statliga förvaltningspolitiken. Ansvarsfördelningen mellan riksdagen och regeringen innebär att regeringen styr riket under ansvar inför riksdagen, och det är regeringen som lägger ned, ombildar och inrättar myndigheter i den utsträckning som den anser vara mest lämplig för olika verksamheter vid olika tillfällen. När det gäller den statliga förvaltningspolitiken bygger den i stor utsträckning på att myndigheterna, inom ramen för de mål och uppgifter som riksdagen och regeringen beslutat om samt bestämmelserna i myndighetsförordningen, själva avgör hur verksamheten bäst organiseras för att tillgodose samhällets behov.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2023 anger att man kommer att effektivisera statsförvaltningen genom ytterligare omprövning av det offentliga åtagandet och analys av myndigheters organisering. Även om motionärernas syfte att minska antalet myndigheter och öka deras effektivitet är vällovligt finns det inte anledning att föregripa det arbete som regeringen nu inleder. När det gäller placeringen av den nya Utbetalningsmyndigheten hänvisar utskottet till det tilläggsdirektiv som regeringen beslutade om i december 2022. I övrigt står utskottet fast vid sina tidigare ställningstaganden om innebörden av ansvarsfördelningen mellan riksdagen och regeringen och om den statliga förvaltningspolitiken. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

Digitalisering och it i den statliga förvaltningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om digitalisering och it i den statliga förvaltningen med hänvisning till gällande rätt och till att det är ett område där det pågår ett aktivt arbete för att förvaltningen ska kunna tillvarata de fördelar som digitaliseringen kan innebära.

Jämför reservation 1 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 5, 28 och 41 anförs att samhället är mer digitaliserat i dag än vad det var bara för några år sedan och att staten har en roll i den digitala eran. Motionärerna anför att utgångspunkten för offentliga data ska vara att de är öppna och fritt

tillgängliga så länge det inte riskerar den enskildes integritet. Motsvarande förslag om att offentliga data bör vara öppna och tillgängliga, med vissa restriktioner, framförs i motion 2022/23:2043 av Markus Kallifatides m.fl. (S) yrkande 1. I samma motion yrkande 2 anförs att regeringen bör överväga en utformning av gemensamma finansieringsmodeller för helt öppna geografiska data. I motion 2022/23:1665 av Mattias Bäckström Johansson (SD) efterfrågas ett principiellt ställningstagande som vägledning när det gäller användningen av öppen källkod och öppna standarder för att frigöra den statliga förvaltningen från beroendet av enskilda plattformar och lösningar.

I kommittémotion 2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 16 och 18 anförs att den enskilda medborgaren bör ha ägarskap över sina data i offentliga system och veta hur och när de har använts. Medborgaren ska enbart behöva lämna specifik information en gång till det offentliga. Motsvarande förslag om ägarskap över sina data i offentliga system framförs i motion 2022/23:2043 av Markus Kallifatides m.fl. (S) yrkande 3.

Gällande rätt

Sedan den 1 augusti 2022 gäller den nya lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data. Genom lagen genomförs EU:s direktiv om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn som främjar den offentliga sektorns arbete med att tillgängliggöra data under förutsättning att krav på informationssäkerhet och skydd av personuppgifter kan upprätthållas och att det inte innebär risker för Sveriges säkerhet. Lagen syftar till att skapa ett rättsligt stöd för den offentliga sektorn att på ett öppet, säkert och effektivt sätt tillgängliggöra data.

Pågående arbete

Av budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 22 avsnitt 4.3.1) framgår att en mängd EU-initiativ driver på utvecklingen inom digitaliseringspolitikens område. En övergripande vision för EU:s digitalisering presenterades i mars 2021 av kommissionen i meddelandet (COM(2021)118) om digital kompass 2030. I oktober 2021 presenterade kommissionen förslaget till beslut om policyprogrammet Vägen till det digitala årtiondet (COM(2021) 574) med bl.a. milstolpar för hur de digitala målsättningarna i den övergripande visionen ska nås. Rådet antog programmet den 8 december 2022. Vid rådsmötet den 5–6 december 2022 diskuterades kommissionens förslag till deklaration om digitala rättigheter och principer för det digitala decenniet (COM(2022) 28) som nu också är antagen av rådet. Enligt deklarationen bör ingen uppmanas att tillhandahålla personuppgifter oftare än nödvändigt vid åtkomst till och användning av digitala offentliga tjänster. Deklarationen talar också om personlig integritet och individernas kontroll av data genom att alla ska ha rätt till skydd för sina personuppgifter och att den rätten innefattar kontrollen över hur uppgifterna används och vem som får ta del av dem.

Tidigare riksdagsbehandling

Motsvarande yrkanden har behandlats tidigare av utskottet, senast i förra årets betänkande om statlig förvaltning (bet. 2021/22:FiU25). Yrkandena avstyrktes med hänvisning till att det inom området pågår ett aktivt arbete för att förvaltningen ska kunna tillvarata de fördelar som digitaliseringen kan innebära.

Utskottets ställningstagande

Utskottet står fast vid sina tidigare ställningstaganden om att digitaliseringen av den offentliga förvaltningen är viktig, både för att underlätta för medborgarna i deras kontakt med myndigheter och för att öka kvaliteten och effektiviteten i statlig verksamhet. Utskottet konstaterar att det också är ett område där det, inte minst inom EU, pågår ett aktivt arbete med att ständigt förbättra förutsättningarna för att den statliga förvaltningen ska kunna ta till vara de fördelar som digitaliseringen kan innebära. Utskottet ser därför inte anledning att föreslå några ytterligare åtgärder på området och avstyrker samtliga motionsyrkanden.

Statliga myndigheters kostnader

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om statliga myndigheters kostnader med hänvisning till pågående arbete. Utskottet framhåller att utgångspunkten för all statlig verksamhet är att den ska bedrivas effektivt vad gäller både verksamhetens utförande och användandet av statliga medel.

Jämför reservation 2 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 30 anförs att regeringen bör göra en översyn av myndigheternas lokalkostnader. Anledningen är enligt motionärerna att utgifterna för de statliga myndigheterna under senare år skenat iväg och att det till stor del beror på ökade lokalkostnader.

I motion 2022/23:1915 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 anförs att det behöver göras en översyn av svensk byråkrati och läggas fram förslag på hur handläggningstider kan minskas och effektiviseringen öka för att på så sätt minska kostnaderna i den svenska byråkratin med minst 30 procent.

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 avsnitt 4.5) anger regeringen att man kommer att effektivisera statsförvaltningen genom

ytterligare omprövning av det offentliga åtagandet och analys av myndigheternas organisering. Myndigheternas utvecklingsarbete genom digitalisering, innovativa lösningar och samverkan är enligt regeringen avgörande för att uppnå en högre effektivitet och kvalitet inom statsförvaltningen.

Tidigare riksdagsbehandling

Motsvarande yrkanden har behandlats tidigare av utskottet, senast i förra årets betänkande om statlig förvaltning (bet. 2021/22:FiU25). Yrkandena avstyrktes med hänvisning till att utgångspunkten för all statlig verksamhet är att den ska bedrivas effektivt, vad gäller både verksamhetens utförande och användandet av statens medel. Utskottet hänvisade också till de olika arbeten som pågick för att öka effektiviteten i statsförvaltningen. Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut och avlog samtliga motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utgångspunkten för all statlig verksamhet är att den ska bedrivas effektivt, både vad gäller verksamhetens utförande och användandet av statens medel. Utskottet har inte för avsikt att föregripa det arbete som regeringen aviserat i budgetpropositionen för 2023 för att effektivisera statsförvaltningen. Utskottet noterar att digitalisering, innovativa lösningar och samverkan är avgörande för att uppnå högre effektivitet och kvalitet inom statsförvaltningen. Mot denna bakgrund avstyrks motionsyrkandena.

Staten som arbetsgivare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om staten som arbetsgivare med hänvisning till pågående arbete. Utskottet framhåller också den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna som riksdagen slog fast 2010.

Jämför reservation 3 (V) och 4 (C).

Motionerna

I partimotion 2022/23:611 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 15 anförs att regeringen i sin arbetsgivarpolicy bör verka för att statliga myndigheter slutar anlita bemanningsföretag. Motionärerna menar att om staten går före och ser till att undvika problematiska bemanningslösningar i den egna personalförsörjningen kan det förhoppningsvis få spridning till andra delar av arbetsmarknaden.

I kommittémotion 2022/23:1232 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 6 anförs att regeringen bör tillsätta en utredning som utvärderar satsningen på

praktikplatser i syfte att få fler myndigheter att ta emot arbetssökande med funktionsnedsättning och i förlängningen erbjuda en anställning. Motionärerna konstaterar att 435 arbetssökande hittills haft praktik på över 80 myndigheter sedan satsningen startade 2016, men nästa steg behöver nu tas anser motionärerna.

I kommittémotion 2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 22 anförs att diskriminering är ett allvarligt problem i Sverige och att det behövs flera reformer för att ta itu med den. Motionärerna vill t.ex. att statliga myndigheter inte minst vid rekrytering förbättrar sitt arbete mot diskriminering och vill att statliga myndigheter på prov ska införa s.k. anonym eller blind rekrytering, och om det visar sig framgångsrikt bör det införas vid alla myndigheter där det är praktiskt möjligt.

Pågående arbete

Av regeringsförklaringen från hösten 2022 framgår att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara fullt delaktiga i samhället utan att utsättas för diskriminering och att regeringen fokuserar på att integrera funktionsrättsperspektivet i fler politik- och samhällsområden. Sedan 2016 har majoriteten av de statliga myndigheterna haft i uppdrag att ställa praktikplatser till förfogande för Arbetsförmedlingen och ta emot arbetssökande personer med funktionsnedsättning från Arbetsförmedlingen för praktik (A2016/00216/A, A2018/00925/A). I december 2020 förlängdes uppdraget t.o.m. 2023 (A2020/02583). Statskontoret ska vid vissa angivna tidpunkter redovisa hur arbetet med uppdraget fortskrider under den aktuella perioden. Statskontoret ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 30 april 2024.

En utredning som bl.a. skulle se över vilka åtgärder som behövs för att säkerställa att bestämmelserna om aktiva åtgärder i diskrimineringslagen (2008:567) följs, där området rekrytering ingår, lämnade sitt slutbetänkande i december 2021 (SOU 2021:94). Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motsvarande motionsyrkanden har behandlats tidigare av utskottet, senast i förra årets betänkande om statlig förvaltning (bet. 2021/22:FiU25). Yrkandena avstyrktes med hänvisning till bl.a. den långtgående delegeringen av de arbetsmarknadspolitiska frågorna som riksdagen senast slog fast 2010 och pågående arbete inom området.

Utskottets ställningstagande

I likhet med tidigare år vill utskottet inledningsvis understryka den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna som riksdagen slog fast senast 2010. I övrigt hänvisar utskottet till pågående arbete och tidigare ställningstaganden och avstyrker samtliga motionsyrkanden.

Konjunkturinstitutets uppdrag om svenska företags prissättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om analys av svenska företags prissättning med hänvisning till pågående arbete och det som Konjunkturinstitutet redovisat i sitt uppdrag från regeringen.

Jämför reservation 5 (S).

Motionen

I kommittémotion 2022/23:2215 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 6 anförs att många företag till följd av den högsta inflationen på decennier kan behöva höja priserna på grund av högre kostnader i produktionen. Motionärerna anser att det är fullt rimligt, men menar att det inte får leda till en utveckling där man passar på att höja extra mycket. I augusti 2022 fick Konjunkturinstitutet (KI) i uppdrag att undersöka om priserna förändrats mer än vad som kan motiveras av företagens ökade kostnader. Motionärerna anser att regeringen bör vara beredd att agera i det fall KI:s granskning visar att det förekommer omotiverade prishöjningar.

Pågående arbete

Den 5 december 2022 redovisade KI regeringsuppdraget (Fi2022/02440) om att analysera hur priserna i olika branscher i Sverige har ökat i förhållande till kostnaderna under 2022. KI:s huvudsakliga slutsats är att det inte finns några tydliga indikationer på att konsumentpriserna (KPIF) har stigit mer än vad som kan motiveras av ökade produktionskostnader sedan det andra kvartalet 2021. Vinstandelen i näringslivet som helhet har varit hög under motsvarande period. Det förklaras till stor del av höga vinstandelar i branscher som gynnas av höga världsmarknadspriser och en svag växelkurs. Analysen är gjord på en relativt aggregerad nivå och de modellbaserade beräkningarna innehåller betydande moment av osäkerhet. Resultaten ska därför enligt KI ses som indikativa och inte som ett definitivt svar på om konsumentpriserna har ökat mer än vad som kan motiveras av kostnadsökningar under perioden.

Konkurrensverket har i sitt regleringsbrev för 2023 fått i uppdrag att analysera drivmedelspriser särskilt när det gäller prispbildningen i konsumentnära led på marknaden. Vid genomförandet ska löpande avstämningar göras med KI. En avstämning med Regeringskansliet ska ske senast den 4 september 2023. Uppdraget ska slutredovisas senast den 2 december 2024. Konkurrensverket har också gett forskare i uppdrag att kartlägga och analysera prishöjningar primärt mellan industri och handel för att undersöka om priskonkurrensen eventuellt har ökat eller minskat (dnr 774/2022). Rapporten beräknas vara klar i slutet av 2023.

Utskottets ställningstagande

Mot bakgrund av den analys KI har gjort i frågan och det arbete som pågår inom ramen för Konkurrensverkets uppdrag avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Regional utveckling i uppdraget till Statens fastighetsverk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om regional utveckling i uppdraget till Statens fastighetsverk (SFV). Utskottet konstaterar att det inte finns något som förhindrar SFV att inom sitt befintliga uppdrag bidra till den regionala utvecklingen.

Motionen

I motion 2022/23:1303 av Åsa Eriksson m.fl. (S) anförs att uppdraget till SFV behöver kompletteras med direktiv om att på ett långsiktigt hållbart sätt bidra till regional utveckling genom starkare besöksmål. Andra än privatpersoner bör enligt motionärerna kunna vara hyresgäster för att göra det möjligt för företag inom besöksbranschen att på ett ansvarsfullt sätt utveckla besöksmål med bestående kulturhistoriska värden. I motionen nämns att SFV förvaltar, bevarar och utvecklar ca 200 besöksmål, vilket gör myndigheten till Sveriges största förvaltare av besöksmål och därmed en viktig aktör inom landets kultur- och naturturism.

Tidigare riksdagsbehandling

Motsvarande yrkande behandlades i förra årets betänkande om statlig förvaltning (bet. 2021/22:FiU25). Yrkandet avstyrktes med hänvisning till att det inte synes finnas något som förhindrar SFV att inom sitt befintliga uppdrag bidra till den regionala utvecklingen på det sätt som motionärerna föreslår.

Utskottets ställningstagande

Med hänvisning till det som utskottet har anfört i samband med tidigare behandling av motsvarande yrkande avstyrks motionsyrkandet.

Fortifikationsverket och försvarets lokalförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om Fortifikationsverket och försvarets lokalförsörjning med hänvisning till gällande rätt och till att det inte finns någon anledning att förändra de grundläggande principerna för hyressättningen för statliga myndigheter.

Jämför reservation 6 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2022/23:948 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD) yrkande 17 anförs att regeringen i sitt arbete bör beakta Försvarmaktens lokalförsörjningsproblematik. Motionärerna anser att den nuvarande hyresmodellen bör bli föremål för utredning för att klarlägga olika tänkbara konstruktioner för försvarets lokalförsörjning och dess effektivitet. Motionärerna vill också att Fortifikationsverket ska begära tillstånd från regeringen innan verket avyttrar infrastruktur av större militärstrategisk betydelse eller som har ett större ekonomiskt värde och att staten ska ha förköpsrätt vid eventuell framtida försäljning av ett objekt som tidigare avyttrats.

Gällande rätt

I 8 kap. budgetlagen (2011:203) finns bestämmelser om förfogandet över statens egendom. I 2 § anges att när värdet av fast egendom inte överstiger 75 miljoner kronor får regeringen besluta att sälja egendomen, om den inte alls eller endast i ringa utsträckning behövs i statens verksamhet och om det inte finns särskilda skäl för att egendomen fortfarande ska ägas av staten. I förordningen (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom, m.m. finns bestämmelser i anslutning till 8 kap. 2 §. Förordningen gäller för myndigheter under regeringen och försäljning av statens fasta egendom. I förordningen anges värdegränser inom vilka fastighetsförvaltande myndigheter får besluta om försäljning av fast egendom som de förvaltar. Fortifikationsverket får besluta om försäljning av fast egendom som de förvaltar om egendomens värde inte överstiger 20 miljoner kronor.

Enligt 2 kap. 6 § expropriationslagen (1972:719) får expropriation ske för det militära försvaret eller för annat ändamål som är av särskild betydelse för totalförsvaret.

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 avsnitt 5.1) konstaterar regeringen att Fortifikationsverket ska bidra till att uppfylla målet för det militära försvaret som riksdagen har beslutat om efter förslag i

propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:FöU4, rskr. 2020/21:136). Målet innebär bl.a. att förvaltningen av fastigheter avsedda för försvarsändamål och utveckling av detta fastighetsbestånd ska vara ändamålsenlig och stärka den operativa förmågan i Försvarsmakten. Vidare framgår i avsnitt 5.5 om politikens inriktning att den kraftiga tillväxten av det militära försvaret ställer höga krav på att utveckla Fortifikationsverkets fastighetsbestånd när det gäller att bidra till att uppfylla målet för det militära försvaret och tillmötesgå Försvarsmaktens och övriga totalförsvarsmyndigheters ökande behov. Regeringen anger att den höga investeringstakten väntas behöva fortsätta för att målet om att stärka totalförsvaret ska kunna uppnås. I samma avsnitt slår regeringen också fast att de riktlinjer som beslutats av riksdagen inom lokalförsörjnings- och fastighetsområdet ligger fast, vilket bl.a. innebär att statens fastighetsförvaltning bör vara skild från brukandet av lokaler och mark.

Tidigare riksdagsbehandling

Ett motionsyrkande om Fortifikationsverkets system för hyra till Försvarsmakten behandlades av utskottet i betänkande 2018/19:FiU25 om statlig förvaltning och statistikfrågor. Yrkandet avstyrktes mot bakgrund av att utskottet ansåg att det inte finns någon anledning att förändra de grundläggande principerna för hyressättningen för statliga myndigheter. Utskottet hänvisade också till en översyn som initierats av de båda myndigheterna av den hyresmodell som använts sedan 2006.

Utskottets ställningstagande

Med hänvisning till gällande rätt och till det som utskottet har anfört i samband med tidigare behandling av motionsyrkanden om Fortifikationsverket och försvarets lokalförsörjning avstyrks motionsyrkandet.

Försäljning av Akademiska Hus AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att se över förvaltningen av universitets och högskolors fastigheter och i förlängningen en försäljning av Akademiska Hus AB. Utskottet hänvisar till den allmänna principen för myndigheters lokalförsörjning.

Motionen

I motion 2022/23:546 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD) yrkande 4 anförs att regeringen bör se över möjligheten för universitet och högskolor att äga sina egna fastigheter för att därefter kunna sälja Akademiska Hus AB.

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1, utg.omr. 2 avsnitt 5.5) konstaterar regeringen att de riktlinjer som beslutats av riksdagen inom lokalförsörjnings- och fastighetsområdet ligger fast. Detta innebär bl.a. att statens fastighetsförvaltning bör vara skild från brukandet av lokaler och mark och att förvaltningen bör bedrivas med ett avkastningskrav som i så stor utsträckning som möjligt är marknadsmässigt.

Tidigare riksdagsbehandling

Motsvarande yrkande har behandlats tidigare av utskottet, senast i förra årets betänkande om statlig förvaltning (bet. 2021/22:FiU25). Yrkandet avstyrktes med hänvisning till att den bärande principen för de statliga myndigheternas lokalförsörjning är att skilja mellan myndigheternas brukande av lokaler och förvaltningen av fastigheter för statens räkning.

Utskottets ställningstagande

Med hänvisning till det som utskottet har anfört i samband med tidigare behandling av motsvarande yrkanden avstyrks motionsyrkandet.

Översyn av statistikstandard

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en översyn av statistikstandard med hänvisning till regeringens pågående arbete med ämnes- och statistikområden.

Motionen

I motion 2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S) yrkande 2 anförs att regeringen bör se över dagens arbete med att harmonisera statistikanvändandet till grundläggande EU-standard. Med mycket ringa, om ens någon, ökad byråkrati anser motionärerna att lättfångade eller ompaketerade data om tendenser hos företag, företags överlevnad och nedläggning bör kunna utvecklas. En grundläggande implementerad EU-standard över statistikanvändandet skulle även ge mer kunskap, som ger företag bättre förutsättningar att växa och utvecklas, samtidigt som samhället får bättre underlag för beslut och regelförändring.

Pågående arbete

I budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 2 avsnitt 6.3.4) anges att de 29 statistikansvariga myndigheterna under ledning av Statistiska centralbyrån (SCB) har gjort en översyn av de ämnes- och statistikområden

som anges i bilagan till förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Översynen har resulterat i en hemställan från SCB till regeringen med förslag till ändringar i förordningen om den officiella statistiken (Fi2021/03526). Hemställan har remitterats och ärendet bereds för närvarande i Regeringskansliet. I hemställan konstaterar SCB att nuvarande benämningar och indelningen i statistikområden i förordningen till stora delar är från 1990-talets statistikreform. De är inte längre alltid ändamålsenliga för att uppfylla det första kvalitetskriteriet, relevans enligt 3 a § lagen (2001:99) om den officiella statistiken (statistiklagen), dvs. att tillgodose statistikanvändarnas nuvarande och potentiella behov. Nuvarande terminologi är enligt hemställan också i många fall föråldrad eller missvisande vilket inte är i linje med det femte kvalitetskriteriet, tillgänglighet och tydlighet, i 3 a § statistiklagen, dvs. hur användarna kan få tillgång till, använda och tolka uppgifter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandet med hänvisning till pågående arbete i Regeringskansliet.

Reservationer

1. Digitalisering och it i den statliga förvaltningen, punkt 2 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C) yrkandena 5, 16, 18, 28 och 41 samt

avslår motionerna

2022/23:1665 av Mattias Bäckström Johansson (SD) och

2022/23:2043 av Markus Kallifatides m.fl. (S) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Utgångspunkten för alla offentliga tjänster ska vara att de kan hanteras digitalt. Det öppnar för nya lösningar som ökar medborgarnas insyn och möjlighet att interagera med offentliga myndigheter. Nya tjänster behöver utvecklas myndighetsövergripande med medborgaren i fokus. Medborgarna ska inte behöva ta reda på vilken myndighet som sköter vilken fråga. Det är dags att göra visionen om ”en väg in” till det offentliga Sverige till verklighet. Den enskilda medborgaren bör ha ägarskap över sina data i offentliga system och veta hur och när de har använts. Medborgaren ska enbart behöva lämna specifik information en gång till det offentliga, s.k. once only. Efter denna insamling ska det offentliga säkerställa att informationen är tillgänglig för de instanser som behöver den enligt vad som är överenskommet.

I Sverige finns en exceptionell tillgång till stora offentliga dataserier. Här finns också stor kunskap i både offentlig verksamhet och i det privata näringslivet om hur sådana data kan användas för att förbättra och förfina tjänster. Offentliga data bör som regel vara öppna och fritt tillgängliga, undantaget integritetskänslig information. Öppna data bör vara utgångspunkten, och samtliga myndigheter bör arbeta konsekvent med publicering av öppna data. Så skapar vi fler jobb och en samhällsvinst i miljardklassen enligt flera rapporter och erfarenheter från andra länder.

2. Statliga myndigheters kostnader, punkt 3 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C) yrkande 30 och avslår motion

2022/23:1915 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Omsorg om skattebetalarnas pengar är grunden för en ansvarsfull ekonomisk politik. Det kan konstateras att utgifterna för de statliga myndigheterna under senare år skenat iväg. Det beror till stor del på ökade lokalkostnader. Samtidigt ser vi att flera myndigheter väljer dyrare lokalalternativ. En rimlig utgångspunkt är att myndigheternas lokalisering bör spegla befolkningens. I många andra tjänstebranscher med liknande profil på sina anställda är kontoren förlagda utanför storstäderna av kostnadsskäl. Det bör därför göras en översyn av myndigheternas lokalkostnader.

3. Staten som arbetsgivare, punkt 4 (V)

av Ali Esbati (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:611 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 15 och

2022/23:1232 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 6 och avslår motion

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 22.

Ställningstagande

Regeringen bör verka för att staten, i sin arbetsgivarpolicy, uttryckligen ser till att statliga myndigheter slutar att använda bemanningsföretag. Undersökningar visar att de statliga myndigheterna i allt större utsträckning anlitar bemanningsföretag, både i myndigheternas stödfunktioner och för arbete i

myndigheternas kärnverksamhet, dvs. myndighetsutövning. Vid sidan av det uppenbara problemet att privaträttsliga organ blir en del av myndigheternas kärnverksamhet finns det ytterligare problem med detta. För det första skapar det en uppdelning av personalen där de inhyrda får en högre tröskel till delaktighet och inflytande på jobbet. För det andra innebär det en stor kostnad för staten. Genom att staten går före och ser till att undvika problematiska bemanningslösningar för den egna personalförsörjningen kan det förhoppningsvis få spridning till andra delar av arbetsmarknaden.

Arbetslösheten bland personer med funktionsnedsättning ligger högre än bland befolkningen totalt. Regeringen har sedan 2016 satsat på att skapa praktikplatser för personer med funktionsnedsättning på olika myndigheter. Hittills har ca 435 arbetssökande haft praktik på över 80 myndigheter. Det är ett glädjande resultat men regeringen får inte nöja sig med det. För att personer inte ska riskera att endast få en möjlighet till praktik behöver nästa steg tas. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som utvärderar den redan befintliga satsningen på praktikplatser. Utvärderingen ska syfta till att få fler myndigheter att ta emot arbetssökande med funktionsnedsättning och i förlängningen erbjuda dem en anställning.

4. Staten som arbetsgivare, punkt 4 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C) yrkande 22 och
avslår motionerna

2022/23:611 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) yrkande 15 och
2022/23:1232 av Maj Karlsson m.fl. (V) yrkande 6.

Ställningstagande

Diskriminering är ett allvarligt problem i Sverige. Det skadar individen, som inte får ett jobb eller samma lön som sina kollegor på grund av sitt kön eller som inte släpps in på krogen på grund av sin hudfärg. Det i sin tur skadar samhället eftersom det hindrar människor från att nå sin potential och bidra med sin kompetens och sitt arbete. Därför behöver statliga myndigheter förbättra sitt arbete mot diskriminering, inte minst vid rekrytering. Flera studier visar bl.a. att personer med namn som antyder utländsk bakgrund i lägre utsträckning blir kallade till arbetsintervjuer i Sverige. Liknande mönster har påvisats för män som söker till kvinnodominerade yrken. Även om nyanställda i statlig verksamhet representerar samhällets befolkning i stort har

staten ett särskilt ansvar att föregå med gott exempel och anstränga sig extra hårt för att upplevas som en välkomnande arbetsgivare. Därför bör statliga myndigheter på prov införa s.k. anonym eller blind rekrytering och om testperioden är framgångsrik bör metoden införas vid alla myndigheter där det är praktiskt möjligt.

5. Konjunkturinstitutets uppdrag om svenska företags prissättning, punkt 5 (S)

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Björn Wiechel (S), Eva Lindh (S) och Zinaida Kajevic (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2215 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 6.

Ställningstagande

Sverige befinner sig i en konjunkturedgång med den högsta inflationen på decennier. Många företag kan behöva höja priserna på grund av högre kostnader i produktionen. Det är fullt rimligt, men vi anser att det inte får leda till en utveckling där man passar på att höja extra mycket. Därför bör regeringen ges till känna att den måste vara beredd att agera i det fall det förekommer omotiverade prishöjningar som inte kan förklaras av motsvarande kostnadsökningar.

6. Fortifikationsverket och försvarets lokalförsörjning, punkt 7 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Dennis Dioukarev (SD), Charlotte Quensel (SD) och David Perez (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:948 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD) yrkande 17.

Ställningstagande

Fortifikationsverket har i dag ansvar för huvuddelen av försvarets infrastruktur, vilket har medfört att Försvarsmakten betalar hyra för sina egna lokaler. Hyressättningen är dock en artificiellt konstruerad marknadshyra som har en illusorisk koppling till normala marknadsprocesser. Någon annan hyresgäst än Försvarsmakten är nämligen knappast tänkbar för många av de lokaler som Fortifikationsverket administrerar. Även om det finns ekonomiska argument för underhåll etc. bör systemet bli föremål för en utredning för att klarlägga olika tänkbara konstruktioner för att effektivisera försvarets lokalförsörjning. Fortifikationsverket bör vidare begära tillstånd från regeringen innan myndigheten avyttrar infrastruktur av större militärstrategisk betydelse och staten bör alltid ha förköpsrätt vid eventuell framtida försäljning av ett objekt som tidigare avyttrats.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:546 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en försäljning av Akademiska Hus och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:585 av Lars Püß och Helena Storckenfeldt (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att placera den nya statliga myndigheten för att bekämpa välfärdsbrottslighet i Halland och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:611 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att staten, i sin arbetsgivarpolicy, uttryckligen ser till att statliga myndigheters anlitande av bemanningsföretag avvecklas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:948 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta Försvarmaktens lokalförsörjningsproblematik och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1085 av Ida Drougge (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en stor myndighetsreform med genomgång och prioritering av Sveriges myndigheter i syfte att minska antalet myndigheter, öka deras effektivitet och fokusera på kärnuppgiften och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1121 av Elisabeth Thand Ringqvist m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av myndigheternas lokalkostnader och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1232 av Maj Karlsson m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som utvärderar den redan befintliga satsningen på praktikplatser i syfte att få fler myndigheter att ta emot arbetssökande med funktionsnedsättning och i förlängningen erbjuda en anställning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1303 av Åsa Eriksson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att komplettera direktiven till Statens fastighetsverk med ett uppdrag om långsiktig upplåtelse för att bidra till regional utveckling och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1551 av Markus Selin och Mathias Tegnér (båda S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över dagens arbete med att harmonisera statistikanvändandet till grundläggande EU-standard och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1643 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de offentliga data som finns ska tillgängliggöras, så länge det inte riskerar enskildas integritet, och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den enskilda medborgaren bör ha ägarskap över sina data i offentliga system och veta hur och när de har använts och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medborgaren enbart ska behöva lämna specifik information en gång till det offentliga och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utgångspunkten för offentliga data ska vara att de är öppna och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att låta offentliga data som regel vara öppna och fritt tillgängliga, undantaget integritetskänslig information, och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1665 av Mattias Bäckström Johansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en övergång till öppen källkod och öppna standarder inom den offentliga sektorn och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1882 av Malin Björk m.fl. (C):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga myndigheter ska testa s.k. anonym eller blind rekrytering och, om det visar sig framgångsrikt, införa detta vid myndigheter där det är lämpligt och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1914 av Sten Bergheden (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en tydligare effektivisering och kostnadsänkning för myndigheter och statliga verk och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1915 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en övergripande översyn av svensk byråkrati i syfte att minska handläggningstiderna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om målet att genomföra en omfattande effektivisering av svensk byråkrati i syfte att minska kostnaderna med minst 30 procent och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2043 av Markus Kallifatides m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten med hänsyn tagen till nationell säkerhet bör tillgängliggöra så mycket som möjligt av de data som vi gemensamt äger – kartor, väder, fastigheter och hälsodata – i de facto standardformat och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finansieringsmodeller för helt öppna geografiska data bör övervägas att utformas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska utforma en modell för hur den enskilda medborgaren kan få en överblick över vilka registerdata staten har tillgång till och vilka som har tillgång till dem samt inom rimliga ramar också sätta gränser för hur data ska delas till och mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2215 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vara beredd att agera i det fall det i Konjunkturinstitutets granskning skulle visa sig att det förekommer omotiverade prishöjningar som inte kan förklaras av motsvarande kostnadsökningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.